

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj „frankirajo“. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (I. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Država v stiski.

Lepe stvari smo izvedeli v zadnji seji poslanske zbornice, ko je finančni minister dr. Bilinski predložil svoj proračun in ga pojasnil v ekspoziciji, razodevajočem vso veličansko mizerijo državnih financ.

Proračun izkazuje primanjkljaja 42 milijonov. Toda to je le primanjkljaj proračuna samega, ne glede na to, da je več novih potrebščin, ki znašajo skupaj 27 milijonov in za katere tudi ni pokritja. S temi novimi potrebščinami vred znaša primanjkljaj proračuna samega 69 milijonov.

To je že preklicano lepa svota. A pride še lepše! Za investicije je potrebno 109 1/2 milijona, ki pa sploh niso postavljeni v proračun in ki jih hoče vlada dobiti s posojilom. Povrh vsega tega pa potrebuje država še celih 216 milijonov novega posojila, največ za vojaške namene.

Uvaževati je pri tem, da je vlada za pokritje stroškov za aneksijo najela že mnogo denarja in da je tudi že izčrpala prebitke, ki jih je imela v prejšnjih letih.

Država, ki ima v proračunu samem 69 milijonov primanjkljaja, ki je porabila že vse svoje rezerve, ki je napravila že mnogo dolga in hoče sedaj napraviti še za celih 326 milijonov novih dolgov, taka država je pač v veliki, v strašni stiski.

Avstrijska mizerija pa ni samo finančnega značaja. Notranji in zunanji položaj države je ravno tako žalosten in obupen, kakor njen finančni položaj. Konflikt med Madžari in med krono — boj med narodnostmi v tostranski državni polovici, pešanje trgovine in obrtnosti, neznoša draginja življenja, ki je ustvarila razmere, ki so na škodo ne le veljavi in ugledu države, marveč tudi slabe njene moči in oškodujejo njen kredit.

K vsemu temu pa pride še zunanje-politični položaj. Prav te dni je ruski car napravil obisk italijanskemu kralju. Potoval je v Racconigi pri Turinu, a napravil je velikanski ovinek, samo da ni stopil na avstrijska tla. Pot skozi Avstrijo je skoro za dve tretjini krajši, nego oni ki ga je napravil car, a vender to ni prišlo v poštev. Če se ruski car že ni hotel sestati z avstrijskim cesarjem, bi se bil tega lahko ognil, pa vzlic temu potoval čez Avstrijo. A še tega ni maral. To je pač demonstracija proti Avstriji, jasen in nedvoumen

izraz silnega in nepremostnega nasprotja.

Ni dvoma, da se je na sestanku ruskega carja z italijanskim kraljem dogovorilo marsikaj takega, kar je za avstrijsko državo skrajno neugodno. Občna sodba vseh političnih krogov je, da je Italija samo še nominelno članica trozveze, sicer pa da je pristopila zvezi Angleške, Rusije in Francije. S tem je ravnovesje med velikimi silami evropskimi uničeno.

Vsakdo ve, da je to sad prenaplajene in nepremišljene aneksije. Z aneksijo je Avstrija samo premenila pravni naslov svoje posesti, dala je le novo ime posesti, ki jo je že imela 30 let v rokah, a plačala je to drago. Aneksija ji je provzročila skoro pol milijarde stroškov, ji je nakopala smrtno sovražnost Rusije, Srbije in Črne gore in jo spravila v posebno odvisnost od Berlinu.

Danes, po obisku ruskega carja pri italijanskem kralju sta Avstrija in Nemčija popolnoma izolirani v Evropi. Nikjer nimata nobenega prijatelja in obe sta v velikih finančnih zadregah. In to prijateljstvo med Berlinom in Dunajem je tako, da se človek nehoti zamisliti nazaj v ono dobo, ko je bilo med Berlinom in med Varšavo najtesnejše prijateljstvo, dokler ni pruski kralj provzročil — razdelitve Poljske.

Naša država je v politični in finančni stiski, v kakršni že pol stoletja ni bila.

Vabilo

na

občni zbor

političnega društva „Vođnik“,

ki bode

v soboto, 30. t. m. ob 7. uri zvečer

pri „Moharju“ v Šiški.

Po obnem zboru se vrši istotam

ob 8. uri

shod

Na shodu poročata deželni odbornik dr. Ivan Tavčar in državni poslanec župan Ivan Eribar.

Radi važnosti prosil zanesljive udeležbe

odbor društva „Vođnik“.

Osrednja zveza slovanskih častnikov o „vele zdajniškem“ procesu v Zagrebu.

Odbor osrednje zveze slov. častnikov je v svoji seji dne 9. t. m. pod predsedstvom Josipa Holečka razpravljala o zagrebškem takozvanem velezdajniškem procesu in o njegovem pomenu za razvoj slovanskih misli in slovanske zavesti. Da si je bilo po aretaciji teh zagrebških »velezdajalcev« jasno, da gre tu za politični cilj, to je, za razbičje hrvatsko-srbske koalicije in za strahovanje srbskega življa v Avstro-Ogrski pred razglasenjem aneksije Bosne in Hercegovine, vendar smo si mislili, da so vsaj nekateri, ako ne vsi, od 53 storili nekaj, kar se sicer z velezdajstvom niti od daleč ne more prišodobljati, ali bi vendar moglo služiti v pretežno za sodnijsko preganjanje. Ali, kakor smo se začetkom čudili, potem pa srdili, smo se naposled prestrašili, ko smo tekem javne razprave čim dalje, tem jasneje prihajali do uverjenja, da si obtoženci ne le niso dovolili nikdar nikakega velezdajniškega čina, marveč jim niti niso dokazali kakih takih namenov. Pokazalo se je, da so jih vlekli pred sodišče, jih sodili in deloma tudi obsodili edinele na temelju predpostavke, da so v danem političnem momentu kakor goreči srbski narodnjaki morali gojiti misel, ki bi se spremenila v velezdajo, ako bi jo bili uresničili.

A kako se mora bati vsaki pripadnik te združene države, videč, da mu ogleduhi posejajo v najprimitivnejše zasebno-pravne pravice, — pravice, ki povsodi še obstoje tudi po odvzetju svobode izražanja svojega mnenja in tiska, pravice misliti si v tajnosti svoje duše, kar kdo hoče.

Slovanski častniki avstrijski se nadejajo trdnosti, da višji činitelji, nego-li sta gospoda Accurti in Tarabochia, popolnoma uničijo razsodbo zagrebškega sodišča, v kolikor se z razsodbo od 53 obtožencev obsojenih 31; in kakor se tudi ne odrekajo nadi, da višji in največji čuvarji pravičnosti izpregledajo, in da ne bodo niti na eni pediti države dovoljevali, da bi se pravica zlorabljala za utolajenje nepravilnih in lačnih političnih apetitov, ker pravičnost mora biti vzvišena nad njimi in nedotaknjena od koristolovskih stremljenj.

Ako zagrebški proces primerjamo z revolto nemških sodnikov na Češkem, s protičeškimi zakoni, pravkar sprejetimi v štirih deželnih zbiorih nemških provinc Cislajtanijske, in ako primerjamo s sistematičnim hujskanjem proti češki narodnosti na Dunaju in v Budimpešti, ki mu je v odkrit namen, da bi za hrvatskimi Srbi postavili na obtožno klopo po istem načinu Čehi in Slovenci — potem se moramo bati, ne radi sebe, ker so Slovani vajeni trpljenja za svoja sveta prava in doprinsati žrtve za svoje idejale — temveč radi bodočnosti te države, ki so si jo Slovani vedno predstavljali kakor trdnjavo svobode vseh narodov, sestavljajočih to državo.

Iz provokatornih glasov, ki se javljajo z Dunaja in Pešte, morajo Slovani te države uvidevati v naprej, da se bo proti nam snoval kak nov čin neprijateljstva in mržnje. Ako oni pozivljajo, da se Čehom in Slovincem mora storiti po vzoru zagrebškem, nam napovedujejo s tem, da store slične korake k našemu narodnemu razdvojenju, razdrobljenju in oslabljenju, kakor so bili storjeni proti hrvatskim Srbom, katerim so šteli v zločin tudi to, da uporabljajo svoje narodno ime, svoj prapor in da se ne odrekajo svoje krščanske vere, ki ima pri njih naroden značaj.

Po zagrebškem zgledu se tudi drugi Slovani te države morajo pripraviti na skrajne persekucije. V nedolgem času bodo preganjali Moravane, Šlezijce in Niže- in Gornje-Avstrijce, ki se imenuje Čehi, Stajerci, Korošci, Gorjanci, Kranjci, Istranci, ki se nazivlja Slovence, Dalmatince in Istrane, ki se nazivljajo Hrvate, a obenem ti naši neprijatelji sami izmišljajo lažimena za Slovane, ki se nočejo ločiti od velike narodne celote.

Z ozirom na to se morajo Slovani pravčasno postaviti v bran proti nasilju svojih sovražnikov; a pred vsem morajo njihove težnje iti za tem, da v vsakem posamičnem njihovem plemenu prešine mase do globin narodna zavest in da se ujedinijo in konsolidirajo, ker samo tako se jim bo možno ubraniti grozne nevarnosti, ki grozi njihovi narodnosti, in bodo mogli vstrajati v težkih izkušnjah, katerim so izpostavljeni.

Žalosten in brezradosten, poln očitnih napadov in skritih vab in spletek je v tej dobi položaj slovanskih narodov v tej državi, a reči ne bomo mogli, da nismo bili opozorjeni na to. To svarilo nam je zaklical

zagrebški proces in mi smo je slišali. V tem leži njegov pomen za Slovanstvo.

Ali niti ti žalostni vtisi, ki jih je vzbudil v nas zagrebški proces, niso brez vsake primesi radosti. Zanosno veselje se vzbuja v nas, da je hrvatsko-srbska koalicija ostala nedotaknena, da je, še bolj silna in nerazrušljiva, izšla iz silnega ognja te izkušnje. To nam je v radost, tolažbo in vspodbujanje. In ta fakt, ki najsijajnejše priča o narodni zavesti in značajnosti bratov Hrvатов, proglašamo mi za velik napredek in uspeh slovanske misli v tem letu.

Napredno gospodarsko društvo za šentjakobski okraj

priredi

danes v četrtek, 23. oktobra ob 8. zvečer

javno društveno zborovanje pri „Rastoharju“ na Karlovski cesti.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o delovanju deželnega zbora Poroča dež. poslanec dr. Ivan Tavčar.
2. Razno.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Državni zbor.

4. plenarna seja.

Dunaj, 27. oktobra. Zbornica je danes izvršila volitve v odseke in je potem nadaljevala draginjsko razpravo. Vloženih je bilo zopet mnogo predlogov, med njimi predlog posl. Sylvestra glede poslovnega jezika zbornice. Vloženih je bilo tudi več interpelacij; interpeliral je med drugimi posl. Wastian glede »preganjanja« Nemcev od strani Slovencev na Sp. Stajerskem.

Konferenca.

Lunaj, 27. oktobra. Za jutri je povabil min. predsednik nemške voditelja na konferenco. Sporočil jim bo svoje načrte glede rešitve sedanje krize. V petek bodo imeli pri Bienerthu konferenco slovanske stranke; Slovanska Enota ima jutri sejo, da se pripravi za to konferenco.

V soboto se bo v ministrskem svetu odločevalo o znanih jezikovnih naredbah, nakar bota odstopila oba češka ministra. Zato se bodo predstoječe konference bavile tudi s situ-

LISTEK.

Ob studencu.*

Vladimir Levstik.

Nad močvirjem so sivele skale; in onostran bičevja je stal gozd, temna silueta v vlažnem jutranjem zraku.

V skalah so bili domovi: tuin-tam luknja, izgrebena v razpoki, izpopolnjena z gručami in drobnejšim kamenjem. Pred vhodi so ležale čepinje, kosti in odpadki piče, le redkokje pa orodje in orožje — sekira in kopja z rezili iz kremenja in zelenkaste kamna — ki so jih prebivalci skrbno čuvali v zatišju domačij.

V tej nasebini je živelo pač to ljudi...

Izza grmovja je prihajal neprijeten vonj po prebavljeni divjadi. S sključeno glavo se je prikazala med vhodom tistega doma, ki je ležal na najlepšem mestu, najbližje vodi in stezi v dolino, in v najprijetnejšem dosegu solnčnih žarkov — mlada, še nedotaknjena človeška samica. Morda je sople hrepeneči veter petnajste pomladi.

Vzravnila se je; bila je visoke

postave, krepkih udov in vabljava za oči. Pogled ji je žarel v zdravem gladu veselja; obrvi so bile košate, a po licih, zarjavelih in svetlih kakor od tolsté pojediné, skoraj ni bilo las. S temena so ji padali globoko na hrbet, mehki in kakor da težki od svoje vznemirjajoče teme; zdaj jih je dvignila z roko, zavila jih s tremi obrati ter jih zatekla z dolgimi ribjimi kostmi.

Ko se je pričela vzpenjati po ozki kamnati stezi, ki je vodila k studencu, ji je bilo prijetno gibati prožne noge in primahavati z rokami, da je šla jutranja luč z božanjem po vseh igrajočih mišicah. Opojna je bila ta snažna, mlačna luč: kopale so se v nji napete grudi, ki so se rahlo in dobrodejno premikale med hojo, hrbet, okrogla bedra in široka, obtajoč bok, kjer je bilo številne drobne, temnih las, gostečih se navzdol, da se je svetilo iz njih le koleno in stopalo, široko, sila pripravno za krepko korakanje po težavni zemlji.

Tema neba se je bila zdavnaj izpremenila v svetlo, skoraj izginjajočo barvo, ki ni bila črna, niti sivkasta, opoldne kadar se je zgostila, je bila podobna barvi tistih dolgozvončastih cvetlic, ki so rastle pred domom. Daleč, daleč je kopal krvav, megličast pas tik nad poljanami, napol še na zemlji. Veter je bil nekoliko rezek, poln

dišave zelišč, in čim huje se je ovijal telesa, tem prijetnejše in tem bridkeje se je hotelo nečesa neznanega, hotelo se vsej krvi, vsemu željenju. Glasovi zverjadi so sekali in grebli po vzduhu, ptiči so kričali z negrdimi, skoraj razumljivimi glasovi; in visoko nad glavo je stala velika ptica, in zdajci se je zdela, da je poginila v razprostrlosti kril ter padla na zemljo kakor kremen, izstreljen iz frače. Mlada samica je oskalila zobe; vedela je, v tem trenutku je drobna ptička tam spodaj v dolini prestala žvrgoleti.

Studenec je šumel nedaleč; zdelo se je vlažnejše v tej bližini vode.

Samica je začutila kakor hipen in buren napad radosti; v zavesti moči se je razposajeno udarila z dlani po bedrih, da je plosknilo na glas. Pomislila je, bivše slike so se obnovile... Da, preden je legla spat, jo je še bolela glava, in ostalo, in vse kakor vedno, ko se je obračala luna; ali zdaj je bilo zopet dobro, sladko se je zdela živeti, in z veseljem se je spomnila bivolovega stegna, ki je čakalo doma, lovski plen bratov in očeta, pripravljeno, da uteši glad.

Studenec se je penil čez debele skale, obraščene s temnim mahom, cel majhen slap. In slap se je silival v tolmun, ki je bil tudi temen, ne brezbarven kakor voda ponavadi.

Samica je pokleknila na široko ploščo ob robu, sklonila se, da se je napela prožna koža nad pleči in hrbtiščem, ter si izprala zadnjo zaspasnost iz oči. Nato — pri kraju je bila voda plitkejša — je spustila dlani do mehkega peska, sklonila se še niže ter pričela srebati z dolgimi, hlastnimi, krepčajočimi požirki. Voda je imela prijeten okus po mahu.

In slap je šumel in lovil vse druge glasove, tako da je bilo zares in gotovo: nikjer naokoli ni živega bitja, živ je samo ta slap in drhteči tolmun; in živ je tisti mogočni On, ki stoji na nebu, en sam ogenj, in da je luč in gorkota in blagoslovilja zemljo, da raste vse, kar je: tisti silni, neumrjoči On, ki gori v višavi ter gleda svoj obraz poleg njenega v gladini tolmuna.

Napojena, se je obrnila, še vedno kleče ter hotela razprostrti roke v češčenje; takrat se je ustavil njen pogled na senči človeške postave. Dvignila je oči in videla krepkega, mladega samca, ki je ždel na skali ter jo nepremično prodiral z žarečimi očmi.

Zopet, in silno ko nikdar, jo je pretresla tista skoraj sladka groza, s katero se je vedno umikala zagnanemu ognju samčevih oči. Zgani-la se je, da bi bežala; tisti hip se je zganil tudi samec in privstal, opet na pravo roko, in samica je obdela

kakor privezana, s srdom na ustnicah, dočim se je spodaj ob sreču nabiral presunljivi jok strahu.

Toda v tej bojazni se je topila, kakor v vodi med čebel, velika in pričakujoča sladkost in radovednost. Srečo je premotrla samca, ko se je približal: ves je bil kakor oče in bratje, in vendar se je zdel krepkejši, silovitejši, lepši od njih; in čemur se ni čudila pri domačinih je obdarjala njega s čarobno važnostjo, večjo od važnosti vseh drugih ljudi, ki so živeli v rodnihi duplinah. Tamec je bil neznanec, od drugod.

Odprl je usta, obraščena s temno brado; tudi po životu je bil ves kosmat. In s hripavim, trdim glasom je izbruhnil besedo:

»Lepa!«

»Kaj! — je zaječala samica na ječe. »Hud? Ubil!«

»Nek« je odgovoril samčev glas, zamiraje od strasti: »Ljubiti!«

Ljubiti! Mlade samice se je polastila smrtna groza. Videla je že ljubezen, domači in sosedje se niso skrivali — in vedno se je strašno bala. Z naporom vseh moči se je pognala kvišku in zbežala. Koščata noga se ji je podstavila od zadaj; omahnila je na roke in zarjula z nestvorskimi svokom. Takrat jo je obšlo dvoje rok, ki so se sklenile čem prai, in hip nato se je z vročo bolečino vsa začutila njegovo...

acijo, ki nastane po demisiji dr. Bráfa in dr. Zádka.

Korespondenca »Zentrum« javlja, da je min. predsednik že danes sprejel med drugimi tudi posl. Glabinskega in Sustersiča. Namen vseh teh konferenc je najti sredstva, s katerimi bi se razmere v zbornici in na vladnih sedežih stabilizirale. Dobro poučeni parlamentarci trdijo, da se ne misli na uradniški kabinet, ker bi tak kabinet nikakor ne zboljšal položaja in bi od njega ne imela niti država niti zbornica nobenega dobička; kajti kabinet bi ne mogel razpolagati z zanesljivo večino v svrhu dosege državnih potreb.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 27. oktobra. Seja klubovih načelnikov je sklenila, da bo jutri in pojutrišnjem daljši seja, zato pa bo seja v soboto kratka. Prihodnja seja bo potem šele v sredo. Socialno zavarovanje in zakon o trg. pomočnikih se bosta izročila odsekem brez prvega čitanja. Glede ostalih predlogov bo Slov. Enota izrazila šele po prihodu svoji seji.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 27. okt. Poganjanja med strankami se nadaljujejo. Wekerle pojde na Dunaj šele prihodnji teden. Justhova skupina namerna v slučaju, da do 3. novembra ne bo nobene odločitve, zopet nadaljevati zasedanje parlamenta in postaviti na dnevni red poročilo bančnega odseka. Stranka neodvisnosti izjavlja, da vojaškim koncesijam ne pripisuje nobenega posebnega pomena, temveč zahteva gospodarskih koncesij.

Carjevo potovanje.

Poznanj, 27. oktobra. Car je ob 8. zjutraj dospel sem in se je po petih minutah odpeljal dalje.

Milan, 27. oktobra. Urednik »Corriere della sera« je imel pogovor z ruskim poslanikom v Rimu, knezom Dolgorukim, ki je povdarjal, da carjev obisk ni imel agresivnega značaja. Dokler ne bo avstrijska politika na Balkanu stremila za kakimi novimi povečanj, ni nobene nevarnosti za mir.

Izhodna Azija.

Knez Ito. Paris, 27. oktobra. Dosedanje preiskave so dognale, da gre pri atentatu na kneza Ito za delo onih zarotnikov, ki so v marcu t. l. umorili japonskega diplomatskega agenta Stevensa. V Tokiju imajo baje obširen material, da bodo lahko celo zaroto zasledovali.

Zarota v Koreji.

London, 27. oktobra. »Morningpost« javlja iz Tokia: Vlada je odkrila obširno protijaponsko zaroto v Koreji. Dozdaj je bilo že nad 100 oseb aretiranih, med njimi guverner v Kanhvi.

Smijšljeniki! Naprednjaki!

Vabilo

na

SHOD

narodno-napredne stranke

ki bode

v soboto, 30. t. m. ob polu 9. zvečer

v gostilni ge. M. Mayerjeve v Kranju.

Dnevni red:

1) Poročilo o delniškem zasedanju in političnem položaju. Poroča dr. poslanec Ciril Pirč.

2) Organizacija narodno-napredne stranke. Govori dr. poslanec dr. Fran Novak.

Naprednjaki iz Kranja in okolice pridite vsi na shod!

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

»Moja!« je renčal samčev glas, »rečen, krut in porogljiv obenem.

Nji se je zdelo, da se bližajo koraki; samec je bil slep in gluhi.

Udarec mu je padel čez glavo, kakor z ročajem kopja. Nato so zgrabile samico druge roke: bil je brat, dvignil jo je in odnesel proti domu.

V mladi samici se je mahoma razgnevil upor. »Z bratom domov? Čemu? Zakaj ne nazaj? Zakaj ne ostati tam, kjer je bilo sladko in strašno? Ubil ga je... Zakaj?

»Pustil« se je uprla bratu.

Ta pa je zlobno zarenčal in hitel naprej.

Ubil ga je, njega... — je kovalo v njenih možganih, in od utripa te misli je vstalo mahoma besno, krvoločno sovraštvo.

Bratove oči so gledale naprej, kajti pot je bila strma in trehalo je premeriti sleherni korak. Takrat je samica izdrla iz njega njegovega pasu nož iz ostrega kremena ter mu ga zakopala v levo stran.

Bratove roke so se razklenile. Zastokal je, krik mu je utonil v kravi peni, prevračal se je na zemlji semintja, s trebuha na hrbet, in obležal.

Mlada samica je tekla nazaj. Pred studentem je klečal on, njen samec, ter si izpiral rano na glavi. Samica je pokleknila k njemu

Meščani! Naprednjaki!

Vabilo

na

SHOD

narodno-napredne stranke

ki bode

v nedeljo, 31. t. m. ob polu 9. dop.

ob lepem vremenu v parku pred gradom, v slučaju slabega vremena pa v »Sokolovih« dvorani v Metliki.

Dnevni red:

1) Poročilo o političnem položaju in delniškem zasedanju. Poroča dr. poslanec Fran Višnikar.

2) Organizacija narodno-napredne stranke. Govori dr. Gregor Žorjav.

Meščani je okoličani, pokazite svoje napredno lice in pridite vsi na shod!

Ob 3. pop. se vrši velik shod v Gradcu.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Izvrš. odbor nar.-napredne stranke.

ree hodoje klerikalci sadati naši napredni ljubljani. Pokoncu, Senta-kobčanje! Komur je mar za samega sebe, ne bo manjkal na današnjem shodu. Za nas, za naše žene, za naše otroke gre! Vsi na to shorovanje in pokažimo, da smo močje, da se ne damo odreti pri živem telesu!

+ Sapo zapri. V našem listu priobčena članka dr. poslanca Višnikarja o veljavnosti volitev v dolenskih in notranjskih mestih so klerikalci kar sapo zaprili. Niti enega stvarnega argumenta ne morejo navesti proti Višnikarjevemu dokazom. Kar je stvarno nepobitno se pač ne da pobijati. Zato se je »Slovenec« v rešitev blamiranja dr. Pegana, ki so ga klerikalci že sami do grla sili, zadovoljil z nekaterimi zabavljivimi, kakršne je slišati okoli polnoči pri fajmoštru. Sapo zapri je Višnikar klerikalcem in s svojimi članki juristično dokazal, da je bilo nameravano razveljavljanje Višnikarjevega in Lenarčičevega mandata res navadno lopovstvo in da so klerikalci res hoteli naprednjakom dva mandata ukrasti. Če so se vzlic temu napredni poslanci v državnem zboru s takimi ljudmi vsedli k eni mizi, je to pač stvar okusa, a odkrito pove-mo, da mi ne razumemo, kako je bilo to mogoče.

+ Finančni ravnatelj Kliment, ki so ga klerikalci spravili v Ljubljano, da s tem preprečijo imenovanje kakšnega slovenskega uradnika za finančnega ravnatelja, je po zadilu »Slovenec« gospode dober Slovan, Čeh iz Moravske. Sprva, ko je prišel semkaj v Ljubljano se je res držal nekamo rezervirano. Ko pa je uvidel, da mu klerikalci prav nič ne zamerijo, ako pokaže svojo pravo barvo, je jel marljivo zahajati v kazino. Sedaj ga je lahko videti vsak dan popoldne, kako demonstrativno sedi pri oknu kazinske kavarne. Take »slovenske« uradnike vlačijo klerikalci v Ljubljano, samo da preprečijo, da bi ne bili na boljše mesta imenovani Slovenci, ki niso klerikalnega mišljenja!

+ Razmere pri električni cestni železnici v Ljubljani postajajo vedno neznosnejše. Ne samo, da se uslužbenstvo šikanira na vse mogoče načine, dogajajo se še druge stvari, ki naravnost kriče po najnujnejši od pomoči. Slavnemu občinstvu je pač znano, pod kakimi pogoji se je svoj čas končala stavka uslužbencev električne cestne železnice, in uslužbenici so se tedaj zanesli, da bo vodstvo železnice tudi držalo svojo obljubo. Ali kaj se sedaj briga vodstvo za svoje obljube! Nad polovico tistih uslužbencev, ki so tedaj stavkali, je že ali odpuščenih zaradi najmanjnostnejših stvari, ali pa so jih šikanirali toliko časa, da so prostovoljno zapustili službo, ker niso več mogli izhajati. To na eni strani. Na drugi strani pa kaže zadnji nesrečni slučaj Klinarjev, s kako brezvestno lahko miselnostjo in nemarnostjo se izvršujejo dela in popravila pri cestni železnici. Mlado, krepko človeško življenje je moralo v izgubo, in to edino le zaradi tako imenovane »štediteljnosti«, pravilno seveda nemarnosti vodstva cestne železnice. O teh razmerah bo razgovor v soboto na shodu, ki ga ob polu 8. zvečer priredi »Narodna delavska organizacija« v »Mestnem domu«. Narodno delavstvo in vse, kar čuti ž njim, naj se polnoštevilno udeleži tega shoda!

+ Ali je nazivanje »Marijina devica« žaljivo? Zgodilo se je to v Ribnici. Neki M. je pisal pismo dekletu, ki je članica »Marijine družbe«. Naslov je napravil tako-le: Gospodična N. N., »Marijina devica« v R. Adresatinja se je radi naziva »Marijina devica« čutila žaljeno in je vložila po dr. Peganu tožbo proti M.-u radi razžaljenja časti. Prva obrava na to tožbo se je vršila pred okrajnim sodiščem v Ribnici. Prvi sodnik je smatral naziv »Marijina devica« za žaljiv ter je obsodil tožbenca na tri dni strogega zapora. Obsojenec se je pritožil na okrajno sodišče v Novem mestu, ki je spoznalo za pravo, da naziv »Marijina devica« ni žaljiv ter oprostilo M.-a vsake krivde in kazni. — Radovedni smo, zakaj se je članica »Marijine družbe« čutila žaljena? Ali za to, ker ji je M. pisal, da je »Marijina«, ali za to, ker ji je rekel, da je »devica«? Doselej je bila beseda »devica« pri dekletih nekaj častnega. Ali imajo katoliška dekleta o devištvu sedaj drugačno naziranje. Ali je morda zanje sramota, ako so — device? Po gori navedeni, po dr. Peganu vloženi tožbi sklepali — da!

+ Polom klerikalnega konzuma. V sovraštvo se je rodil, v sovraštvo je propadel. Iz sovraštva do slovenskih trgovcev je ustanovil l. 1899 kaplan Bohak v St. Jurju ob južni železnici katoliški konzum, in sovraštvo zopet spremlja konzum ob njegovem pogrebu. To sovraštvo je pa sedaj obrnjeno proti tistim ljudskim očevovalcem, ki so to lahko verno ljudstvo odli za 12.000 K. — Konzum izkasuje 20.000 K pasiv in

8000 K aktiv. Gospodarstvo v konzumu je bilo zelo malomarno. V konzumu se je pijančevalo, dasi ni imel pravice za točenje; radi tega je plačal lepe stotake kani. Poše načelnika, tajnika in blagajnika je zadnji čas opravljal neki Guselj, ki baje niti ni trgovsko izučen. Pri zadnji bilanci je Guselj izkazal veliko zgrubo. Poklicali so na to bilantnega strokovnjaka Pušenjaka, ki je iz zgrube napravil — dobiček. Knjižvodstvo je bilo v groznem neredu; enkrat je celo »slučajno« nastal ogenj, da bi zgorele knjige. Slovenska velemošta dr. Sustersič in dr. Benkovič sta osebno prišla tolažiti žrtve duhovniškega sovraštva. Ko sta se v farovžu za kmetske žulje do dobra najedla in napila, je bilo tudi konec njune ljubezni do zapeljanega kmeta.

+ Kako se v Avstriji sodi. Župnik Ivan Kovačič v Podmencu na Goriškem je zahteval, da morajo mladeniči in dekleta opraviti spoved in obhajilo, sicer bo imena tistih, ki bi tega ne storili, javno s prižnice razglasil. Ze ta grožnja sama na sebi je, milo rečeno, največja netaktnost. Župnik Kovačič ve, da prisiljena spoved in prisiljeno obhajilo ni prav nič vredno, marveč postane lahko celo božji rop; kajti kdor bo šel prisiljen k spovedi in k obhajilu, gotovo ne bo tega tako opravil, kakor tisti, ki to opravi prostovoljno iz notranjega prepričanja. Z grožnjami siliti koga k spovedi in k obhajilu je torej dvojno hudodelstvo: prvič, ker je vsak avstrijski državljani svobodni, ter vsled tega opravlja verske obrede, če jih hoče, drugič, ker se s prisiljenim obhajilom lahko napravi največji smrtni greh: božji rop. Na to se župnik Kovačič ni oziral. Stori je še več! S prižnice je označil, da hčerka uglednega naprednega moža ni bila pri spovedi. Navedel je seveda ime dotičnega očeta. Ker je pa hčerka v resnici opravila tiste cerkvene ceremonije, je oče zahteval, da župnik popravi storjeno krivico. »Katoliški« duhovnik tega ni hotel storiti. Ker so klerikalci s prstom kazali na naprednjaka, se je ta seveda čutil razžaljenega; vsled tega je vložil proti župniku v hčerkinem in v svojem imenu tožbo radi razžaljenja časti. Pri okrajni sodnji v Tolminu je bil Kovačič spoznan krivim prestopka žaljenja časti po § 488. k. z. in obsojen na 30 K globe. Razlogi: Toženec je s svojim postopanjem izročil tožnika in njegovo hčer javnemu zaničevanju in zasramovanju. Razen tega je bila tožbenca, na leci izgovorjena trditve neresnična, kajti tožnik je nepobito dokazal, da je bila njegova hči pri spovedi in pri obhajilu. — Pa dobro! Dušni pastir je bil mnenja, da se mu je s to razsodbo zgodila krivica. Vložil je proti sodbi priziv in pred dobrim tednom se je bavilo s to stvarjo goriško prizivno sodišče. Pred tem sodiščem je bil župnik Kovačič popolnoma oproščen. Razlogi: Župnik Kovačič je kot dušni pastir opravičen in dolžan skrbeti za to, da udeje njegove cerkvene občine izpolnjuje svoje verske dolžnosti. Če je župnik tedaj opozoril zasebna tožitelja na leci med službo božjo, je storil le svojo dolžnost. Vprašanje, je li bila zasebna tožitelja pri spovedi in obhajilu, ali ne, za razsodbo ni merodajno. Nečuvstvo! S tem, da je župnik svobodno in proste državljan javno med službo božjo po krivici dolžil, da niso opravili cerkvenih opravil, da je te državljan izpostavil javnemu zaničevanju in sicer namerno, da storjene krivice ni hotel popraviti, s tem je storil, tako trdi jo avstrijski sodniki, samo svojo dolžnost. Taka sodba v 20. stoletju je nekaj neverjetnega! Ampak pozabiti ne smemo, da živimo v Avstriji, ki prevzema dedščino rimske dekle Španije.

+ Iz železniške službe. Aspirant Edmund Repovš pride z Bleda v Ljubljano; aspirant Josip Žagar pride iz Kanala v Kranj.

+ Iz učiteljske službe. Učiteljska kandidatinja Ivana Munda pride kot suplenta v St. Peter. — V Nevle pri Kamniku pride kot suplenta Pavla Bergant. — Učiteljski kandidat Friderik Sadar pride kot prov. učitelj v St. Vid pri Zatični.

— Slovensko deželno gledališče. Danes, 28. t. m. zvečer se poje slovi-ta d' Albertova muzikalna drama »Nižina« kot premijera za ne-par - abonente, na katero sl. občinstvo ponovno opozarjamo. — V soboto, 30. t. m. se ponavlja »Nižina«; v nedeljo, 31. t. m. popoldne se vprizori Raupachov »Mlinar in njegova hči«, zvečer pa šeststi priljubljena opereta »Dolarska princeza«.

— Mesto vencev na krato umrle g. Amalije Papež v Krškem darovala sta gospa Amalija in gospod dr. Gregor Žorjav po 20 K družbi sv. Cirila in Metoda.

— Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje priglasili: 428. Elizab. Deberto - Kokalj, posestnica v Zagrebu (plačala na račun 50 K); 429. »Zveza narodnih društev sa Sta-

jersko in Koroško v Celju« (plačala na račun 100 K); 430. Sever Franjo, tržan v Ljutomeru; 431. »Sokol« v Ribnici; 432. Reich Janko, absol. phil. v Gradcu; 433. Sircza Josip, posestnik v Zalcu (plačal 200 K); 434. gosple Lucija Lapajne iz Griž pri Zalcu (plačala 200 K); 435. Ivan Naraks iz Ločnice pri Zalcu (plačal na račun 20 K); 436. Juri Krašovec v Zalcu.

— Nekaj misli, kako bi se dale pomagati C. M. družbi. Neimenovan rodoljub piše družbenemu vodstvu: Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je te dni v časniki objavila, da je letos t. j. od 1. januarja do 20. oktobra t. l. že za 2544 K 30 v več izdala, kakor prejela, ter bila primorana ta primankljaj pokriti iz prebitkov iz leta 1908. Družba potrebuje torej več denarja! Kje tega dobiti? Nasvetujem sledeče: Najlažje in najhitreje dobi družba denar pri prodaji narodnega kolka, računskih listkov in razglednic. Zaveden Slovenec in Slovenka naj priljeplja na svoja pisma narodni kolek. Malenkost dveh vinarjev zmore vsakdo. Narodni kolek bi dal družbi lahko namesto sedanjih 8000 K — na leto 20.000 K. Računski listki se rabijo sedaj le po gostilnah, a lahko bi bili v porabi v kavnarnah in trgovinah. Družba je dobila lansko leto za računске listke 5000 K. Ako bomo zahtevali povsod listke, dobi družba na leto gotovo 25.000 K. — Družbenih razglednic se premalo proda. Vedno se ugovarja, da razglednice niso lepo in da so drage. Ker se malo proda, družba nima veliko dobička. Kako je pri Čehih? Na Češkem se proda razglednic v prid »Šolske Matice« 2—3 milijone, kajti tam nihče ne vpraša, kakšne so in koliko stanejo. Čeh kupi razglednico, ker se prodaja za šolsko družbo. Koliko se pa proda razglednic pri nas? Menda vsako leto 50 do 60 tisoč. Ali ni to žalostno? Najnovjši vir družbenih dohodkov so nabiralniki. Vsaka gostilna, kaverna in narodna trgovina imej družbeni nabiralnik. Oskrbnik naj ga čuva kot punčico v očesu. Nabira naj se pridno, a naj se ne odira ljudi. Siliti koga, ni treba, preverjen sem pa, da bode vsakdo, ki narodno misli in čuti, brez obotavljenja vložil v ponujeni nabiralnik 2—10 vinarjev. Nabiralniki naj se pridno čuvajo, a ne shranjujejo za vedno v zaprašenih omarah. Kdor prebira družbene izkaze v »Slovenskem Narodu«, vidi, da so nekateri oskrbniki zelo marljivi. Te je treba posnemati. Družba naj speče oskrbnike opominja, da naj store svojo dolžnost, opominja pa ne toliko v pismih, temveč po svojih podružničnih odbornikih in potovalnih učiteljkah na raznih shodih. Po malo večji agitaciji in volji — dobi družba lahko vsako leto več dohodkov i. s. pri narodnem kolku 12.000 kron, pri računskih listkih 20.000 K, pri razglednicah 2000 K, pri nabiralnikih 11.000 K, skupaj 45.000 K, kar je za naše razmere že nekaj. Sedaj pa moram omeniti še malo naš obrambni sklad. Pridno prebiram prijave in vplačila v »Slovenskem Narodu«. Priglasilo se je do sedaj nekaj čez 400. Naš narod je sicer ubožen ima pa vendar še nekaj dobro situiranih in imovitih ljudi. Prijav je še malo iz Ljubljane, Trsta in drugih mest na Gorenjskem. Nasvetujem družbeni pisarni, da pošlje tiskovine in položnice raznim imovitim in dobro situiranim Slovincem. Posti je takih, ki so vneti rodoljubi, ali radi obilnih poslov ne mislijo za Ciril-Metodov obrambni sklad.

— Vseslovanski časnikarski kongres. Osrednji odbor »Zveze slovenskih časnikarjev« v Pragi razglašča, da je nameraval letošnji kongres slovenskih časnikarjev najprvo prirediti v Varšavi, potem pa v Zagrebu, a da je to svojo namero na nasvet kolegov iz teh mest opustil. Da pa bi se mislilo na prireditve kongresa v kakem drugem mestu, zato ni bilo več dovolj časa. Odbor se bo potrudil, da se skliče kongres prihodnje leto čim najpreje. Kakor čujemo, se namerava časnikarski kongres prirediti v Sofiji ob priliki vseslovanskega shoda meseca maja.

— Razstava društva hrvatskih umetnikov »Medulice« v Ljubljani. Že nekaj dni sem je v R. Jakopičevem umetniškem paviljonu, za Lateralnim dvorom zelo živo. Odnajajo se umotvori slovenskih umetnikov in iz zabojev prihajajo na dan druge slike in kipi, nastali pod drugim nebom in od rok drugih umetnikov. V največji naglici se aranžira razstava hrvatskih umetnikov društva »Medulice«. Nekateri so došli osebno, da so navzoči pri otvoritvi, ki bo tekom nekaj dni. Mudi se tukaj n. pr. agilni in marljivi slikar Vidovič, ki se je največ trudil in delal za to izložbo. Dalje so tu slikarji Katunar, Meneghello in Marin-ković ter kipar Deaković, ki vsi sa-eno z našim Jakopičem pridno pripravljajo in aranžirajo razstavo. — Zdi se, da se je v zadnjem času preselila hrvatska umetnost iz središča Hrvatske, iz Zagreba, v primorsko

Dalmacija, v to klasično deželo in omovino hrvatske poezije in umetnosti, kjer je živel prvi njihov pesnik Marko Marulić in so peli Palmotić, Jundulić in drugi, kjer je zagledal prvi dan sloveči Schiavone - Medulić in kjer baš sedaj cvete znova plemenita umetnost. Izmed slikarjev in kiparjev, ki prirede jesensko razstavo pri nas, naj omenimo danes samo par imen: Tu je E. Vidović, slikar in profesor na industrijski šoli v Sapljetu, ki je obiskoval 3 leta akademijo v Benetkah, in ker tam ni našel svobodnega razvoja za svoj umetniški polet, je vzel za učitelja — svobodno prirodu. Iz Benetk je šel v Milan, kjer je prvič razstavil. Imel je že več svojih kolektivnih izložb. V Ljubljano je poslal enajst slik in več študij, med njimi so: »Ob zori«, »Amica quies«, »Stara cerkev«, »Tristitia« i. dr. — Sedaj najboljši sloveči hrvatski slikar Vlaho Bukovac, ki je v zadnjem času profesor na akademiji v Pragi, razstavi osem slik, med njimi je več portretov, dve nuditeti, »Konavočica« i. dr. — V Meneghello-Dinčić se je učil v Rimu, na Dunaju in v Drazdanih. Razstavi en portret »Golgoti« in glavo devoyčice. — A. Katunarić iz Sapljeta se je učil v Rimu in v Benetkah. Poslal je med drugim »Jesen« in »Poletni dan«. — M. Marinković je bil na akademiji v Monakovem in razstavi pri nas večje število slik. Par naslovov: »Moj oče«, »Namišljeni bolnik«, »Lucifer« i. t. d. — Nadalje sta tu dve slikarici Flora Jakšić iz Sarajeva, ki ima več pejsažov iz dubrovniške okolice, in comt. Zoe de Bozelli-Vranska. Ona razstavi večjo kolekcijo karikatur. — Ne pozabimo Marka Rašice, rodom iz Dubrovnika, ki je že nekaj časa — kadar ga slikarski genij ne zmami k morju — naš ljub gost. On priredi svojo kolektivno razstavo, po številu okoli 50 večjih in manjših slik in skic, med katerimi omenjamo zlasti njegove marine, »Mrtvo morje«, morske pečine, »Cipresov gaj«, »Na Lokromu«, »Mrtvi hram« in dr. — Razstavi tudi štirje slikarji iz Banovine. — Tišov, večjo sliko »Pod javorom«, in alegorijo »Bogoslovje«, dalje M. Rački — več pejsažev iz dubrovniške okolice in večjo sliko iz Dančevega »Pekla«, potem H. Krizman — več radirung iz Bosne in nekaj motivov iz dalmatinskega Zagorja, ter Kokotović. Med slikarji razstavi končno še: R. Krainer iz Zadra, A. Uvodić iz Sapljeta in mladi Mijić. — Med kiparji je v prvi vrsti nestor hrvatskih umetnikov, Ivan Rendić. Razstavi samo: »Plavalka in nepravilnost«. — Ivan Meitrovic, sedaj v Parizu, najslabši hrvatskih kiparjev, razstavi 11 komadov, med njimi: »Glava slepečeva«, »Eva«, »Adam«, »Spominjanje«, »Miloš« (torso) itd. Zanimiva je predvsem tehnika; njegovi umotvori so iz raznega materiala. Kipar B. Dešković iz Sapljeta je obiskoval akademijo v Benetkah, bil nekaj časa v Parizu in izložil v »Salonu«. On je animalist, njegova največja umetnost je v modeliranju živali; tu razstavlja: »Tovorni konji«, »Prepelice«, »Dva starca« itd. — Končno je še kipar Rosandić, ki zadnji čas zelo napreduje. K nam je poslal same nove stvari: »Mladi človek« (iz spljetskega granita), »Starček«, »Mejdandžija« itd., ter Duković, tudi kipar. — Teh 20 umetnikov, med njimi je 15 slikarjev in 5 kiparjev, priredi jesensko razstavo v Jakopičevem paviljonu. — Drugo nam pokaže razstava, ki nam obeta mnogo zanimivih umetniških lepot.

— **Koncert hrvatskega »Kola« v Ljubljani.** Na koncertu dne 6. novembra bo »Kolo« izvajalo same izvirne hrvatske skladbe, najboljše, kar jih premore hrvatska glasbena literatura. Zastopani bodo vsi prvi hrvatski skladatelji: Vatroslav pl. Lisinski, Ivan pl. Zajc, Vilko Novak, Srećko Albini, Vekoslav Rosenberg-Ruzić in Josip Hatze. »Kolo« nastopi v impozantnem številu 90 članov mešanega zbora pod vodstvom glasbeno visoko izobraženega zborovodje gospoda Antona Andela. Zbor bo nastopal kot moški zbor, kot ženski zbor in kot mešani zbor. Dve točki bo pel tudi znani operni pevec gospod Ernesto vitez Cammarota. »Glasbena Matica« je izdala knjižico, ki vsebuje hrvatsko besedilo s slovenskim tolmačem, črtice o hrvatskih skladateljih, zastopanih na koncertu in nekaj črtic o pomeni in zgodovini »Kola«. Knjižica se dobiva brezplačno pri gospej Češarkovi. Sedeži po 5, 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K 60 v, za dijake po 60 vin. istotam.

— **»La Revue Slave«,** znana, v Parizu izhajajoča revija, prijavlja v oktobrski številki začetek razprave »Aperçu historique de l'Illirie (Slovénie) jusqu'à la révolution Française«. Spisal je razpravo V. Kisovec. V prvem članku popisuje geografski položaj slovenskih dežel, stare Ilirce in prihod Slovencev,

potem pa življenje Slovencev in njih pokristijanjenje ter njih usodo pod vladjo Habsburžanov do konca protireformacije.

— **Slovenska Matica** ima v soboto, dne 30. oktobra ob polu 6. uri zvečer v društveni pisarni odborovo sejo.

— **Kreditno društvo »Mestne hranilnice ljubljanske«** je izvolilo v svoji večerajnji seji za svojega pravnega konzulenta g. odvetnika dr. Frana Novaka, ker v prejšnji seji za pravnega konzulenta izvoljeni odvetnik g. dr. Alojzij Kokalj ni sprejel tega mesta.

— **Zadruga gostilničarjev, kavarinarjev, žigantov in kuharjev** pojasnjuje in prosi vzeti na znanje, da se servirni tečaj vrši od 3. do 13. novembra t. l. ne decembra, kakor je bilo v dotični okrožnici pomotoma navedeno. Vsega skupaj traja ta servirni tečaj od števili nedeljo le 9 dni; na to pa se prične z 15. novembrom splošni kuharski tečaj, ki traja do 18. decembra.

— **Gorupove ustanove za deklice.** S pričetkom prvega semestra šolskega leta 1909/10 se bode podelilo sedem mest Josip vitez Gorupove ustanove za gojenke višje slovenske dekliške šole v Ljubljani po 386 K na leto. Pravico do vžitka te ustanove imajo pridne gojenke omenjene šole in sicer: a) slovenske deklice, ki so z ustanoviteljem v sorodu, b) ako bi teh ne bilo, deklice slovenskih oziroma hrvaških staršev iz Kranjskega, Štajerskega, Koroskega, Primorskega (to je iz Trsta, iz Goriške in iz Istre), iz Reke in iz hrvaškega Primorja, c) ako bi tudi teh ne bilo, deklice drugih slovenskih rodov sploh. Pravica podeljevanja pristaja ustanovitelju. Prosilke, za ta ustanovna mesta naj svoje s krstnim ali rojstnim listom, z ubožnim listom, z zdravniškim spričevalom, s spričevalom o cepljenih kozah, nadalje s šolskimi spričevali v poslednjih dveh semestrih in ako prosijo za ustanovo na podlagi sorodstva, z zakonitim rodovnikom opremljene prošnje vložijo najkasneje do 20. novembra 1909, potem šolskega ravnateljstva pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

— **Cvet in sad.** Gdč. Jožica Jamnikova s Karlovke ceste nam je prinesla jabolčno vejico, na kateri je bilo razvito jabolko in nežen cvet.

Tat se je vtihotapil v Dvojakovo hišo v Zgor. Pirničah št. 52 med tem časom ko je nesla gospodinja zajuterk svojemu možu in sinu v papirno tovarno v Goričane. Tat je moral biti dobro znan z domačimi razmerami, kajti ko je odprl vežne duri, šel je v sobo, vzel izpod slamnice skriti ključ od škrinje, katero je odprl in vzel iz nje 56 K gotovine, ki so bili v skatli na dnu pod obleko skrite. Nato je skrinjo zaklenil in ključ položil na prejšnje mesto, nakar je izginil. Gospodinja je takoj tatvino zapazila; sumničje se neki delavec, ki se je minulo zimo nekaj časa pri tej hiši mudil.

Poljedelski tečaji. Po raznih krajih dežele namerava prirediti deželni odbor kranjski to zimo razne eno do tridnevne poljedelske tečaje. One korporacije in občine, katere žele, da bi se v njih okrožju tak poljedelski tečaj vršil, obrnejo naj se tozadevno na deželni odbor najkasneje do 20. novembra t. l. Na prošnje, ki bi došle pozneje, se namreč ne bo več moglo ozirati, ker bo šele koncem novembra posebna v to postavljena komisija o prireditvah definitivno sklepala.

Italijanski prefrigate. Pri slikarskem mojstru Humbertu Krajgarju, je delal pri novem šolskem poslopiu v Naklem slikarski pomočnik Štefan Just iz Rezija na Laškem doma. Dne 20. t. m. je vzel od svojega mojstra 20 K predplačila, nakar je pobegnil. Napotil se je v Skofjo Loko, ker je vedel, da je lesni trgovec Kagiari dobro znan z njegovim mojstrom, zato si ga je izbral za svojega žrtve. Rekel mu je, da ga je poslal njegov gospodar s prošnjo, naj mu posodi 100 K za malo časa, ker je sedaj ravno v denarni zadregi in potrebuje to svoto za izplačevanje svojih delavcev. Nič slabega slutel mu je Kagiari izročil denar, a Just jo je z denarjem popihal domu na Laško. Kasneje se je tudi šel izvedelo, da je tudi v Kranju, v gostilni pri Kroni napravil na sleparski način dolg.

Iz Šmartna pri Kranju nam pišejo: Naš prečastiti župnik Šare je v nedeljo napravil v farovžu veselico proti vstopnini I. prostor: 70 vin., II. 50 vin., stojišča pa po 30 vin. Tako daleč smo že prišli v Šmartnem, da se prirejuje po farovžu že javne veselice. Da tu tudi ni manjkalo pičaje, je jasno, govore celo, da se je dobil — »jeruš«. Kaj poredijo k temu gostilničarji, ki morajo davek plačati, župnik pa sme točiti pičaje, ne da bi mu bilo treba plačevati pristojbin? Vprašamo, ali je bilo glavarstvo v Kranju o tej veselici proti vstopnini obveščeno? Ali naj nedeljske veselice v farovžu nadevajo vsaki pouk? Prav, bo vsaj

ljudstvo sprevidelo, da župniku ni toliko za vero, kakor za denar.

Učiteljsko društvo kranjskega okraja zboruje v torek, dne 2. novembra popoldne ob 2. v šolskih prostorih v Kranju. Poleg drugih točk je na dnevnem redu predavanje tovariša A. Novaka o risanju.

Iz Zagorja ob Savi nam pišejo: Vprašanje glede razširjenja našega pokopališča, je postalo, kakor se danes reče, »aktualno«, kajti komunalno pokopališče, ki se je šele komaj pred par leti razširilo, je zopet polno. Ko se je to pokopališče pred približno 60 leti vzel v uporabo, je bilo popolnoma na pravem mestu, a danes so se krajevne razmere izpremenile. Ob okrajni cesti pod pokopališčem, kamor se odteka radi geološke in hidrografične lege pokopališča podzemna voda, ni bilo tačas nobenega poslopja, a danes stoji tam več obširnih stavb, kakor n. pr. »Posojilnica«, »Občno konsumno društvo«, vila Rossi, »Sokolski dom« itd. Da je podzemna voda, ki prihaja tu na več krajih na dan, okužena, in da se po nji lahko razširijo nevarne bolezni, to je gotovo vsakemu lajku umevno. Kakšna nevarnost obstoji za ljudsko zdravje če se pomisli, da je takorekoč v sredini Zagorja pokopališče za celo zagorsko faro, katere šteje okroglo 7000 prebivalcev! Ali bi ne bilo mogoče, da si napravijo občine Aržiše in Kotredež lastna pokopališča? Tam imajo v ugodnih legah mnogo sveta, ki bi bil tudi cenejši, kakor je v Zagorju. S tem bi se ustreglo prebivalstvu, ker bi mu ne bilo treba nositi svoje drage rajne tako daleč k večjemu počitku, ustreglo bi se pa tudi zdravstvenim predpisom, s katerim se gotovo ne strinja dejstvo, da leži pokopališče za tako veliko župnijo v sredini močno obljudenega okraja Zagorje. Ker bo treba glede našega pokopališča v najkrajšem času nekaj ukreniti, priporočamo tu izražene misli in nasvete vsem merodajnim faktorjem v dobrohotno razmišljanje.

Različne nezdoge. France Povše, premogar v Trbovljah, se je vsled padca teško poškodoval. — Na cesti na Visokem je z rogni bik sunil poljskega dninarja in ga nevarno telesno poškodoval. — Občinska uboga, 66 let stara Helena Ulaga je v Dobropolji na poti padla in si zlomila desnogo. — Vrtarški pomočnik Martin Tancik je na Selu ponoči doma tako nesrečno padel, da si je pohabil levo roko.

»Unterterische Volkszeitung« je začela izhajati v Mariboru. List, ki bo izhajal dvakrat na teden, je pisan v radikalno nemškem duhu. Kakor naznanja v prvi številki, mu je glavni namen boj proti korupciji in renegatstvu. List bo torej imel na Spodnjem Štajerskem precej posla. Ampak boj, ki ga namerava bojevati proti renegatstvu, se je že v prvi številki popolnoma ponesrečil. List tiska Rabitsch, ravnatelj mu je Sannek in odgovorni urednik Watzlawek.

Nova slovenska trgovina v Celju na vogalu Graške ulice je last firme Prica & Kramar.

Poročil se je danes v Gorici g. Drago Pinterić, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, z gdč. Marico Posegovc, učiteljico istotam. Čestitamo!

Iz Podbrda na Goriškem nam pišejo: »Š 7. Kradi, pa ne daj se ujeti«, so rekli oče župan. To je bilo zadnjič na vinski trgatvi pri Stravsovem Ivanu v goratem Podbrdu. Oče župan so nam bili namreč s svojim starešinstvom po posebnem ukazu veleli, naj pridemo vsi k njim na trgatve, in prišli so vsi, ki so dobre volje. »Kradi, pa ne daj se ujeti!« so rekli, pa kako za boga, ko je pazilo na te toliko zastopnikov višje oblasti in gorje nerodnežu v tatinski obrti, ki so ga prijelo trde pesti krvočelnih biriev in čuvajev, zapadel je »Krvavi rihti« in čakale so ga težke verige pa črn kruh in voda v zaduhli »špehamri«. — Poleg vinograda pa so poskrbeli za obilen srečolov in »Original - American - Automat« je točil vino in mošt in nudil pecivo in grozdje in druge lepe stvari in koristne. Prvi podbrški brivec je kazal svojo umetnost in svoje izborni C. M. milo, ki so je tako slastno lizali raz lice, tam gori pa so tekmovali v vrecih in oče župan so si menciali roke in djali: »Pa bo že kaj za mojo ubogo C. M. gmajno!«

Kobilice na Krasu. Pišejo nam: Marsikdo na Krasu je že poznal na kobilice. Še celo otroci se ne spominjajo več na nje ko so vendar imeli največ veselja z akcijo proti kobilicam. Pozabili so na protikobilčno akcijo, ker so bili za delo takoj plačani. A ne samo oni, ampak tudi drugi, ki so imeli s to akcijo kako opravilo, so bili takoj plačani. Samo za tiste, ki so imeli največ dela in truda, ni bilo denarja. Ti čakajo še danes, to je 4 mesece na tisto malenkostno nagrado, ki jim je bila obljubljena pri začetku one akcije. Gospod Gvozdencovi! Vi ste vodili svo to zadevo. Napravite enkrat ra-

čune in plačajte one, ki so največ pripomogli, da se je akcija posrečila.

Defraudiral je v Gorici pri banki »Frialana« 22letni sluga Mario Pipp 10.000 K ter neznano kam pobegnil. Pipp govori dobro laško, slobo slovensko in nemško ter je elegantno oblečen in simpatičnega obraza.

Tat draguljev na Voloskem aretovan v Trstu. V noči mej 18. in 19. oktobrom t. l. je bilo tedaj na Voloskem bivajočej grofici Keglevich ukradenih mnogo draguljev v skupni vrednosti 5000 K. Tržaška policija je bila o izvršeni tatvini brzojavno obveščena in pričela takoj zasledovati tatu. In res se ji je posrečilo priti tatvini na sled. V tržaški mestni zastavljalnici je bilo namreč zastavljenih več grofici Keglevich ukradenih draguljev, katere je bil prinesel tja nek postrešček. Policija je zaznala za ime dotičnega postreščka, a ta je povedal kje se nahaja lastnik draguljev. In na ta način je bil tat že v soboto aretovan in sicer ravno v trenutku, ko je prišel osebno v zastavljalnico, da bi rešil neko zlato verižico, katero je imel tamkaj. Tat se imenuje Marko Krotec, 26 let star, rojen v Zagrebu, a pristojen v Weinitz, sedaj vratar neke tolerančne hiše na Reki. Izvemši dveh zlatih gumbov, so bili dobljeni vsi ukradeni predmeti, celo vrednostna kratva igla, katero je bil tat podaril neki prostitutki v ulici Arcata.

Tržaški tatovi v Pulju. V noči od ponedeljka na torek so vlomili tatovi v tovarno ledu Karela Kuppelwieserja v Pulju. Poskusili so odpreti železno blagajno, a ker se jim to ni posrečilo, so se morali zadovoljiti s 44 K, ki so jih dobili v neki miznici. Policiji se je posrečilo ujeti dva teh vlomilcev. Oba sta iz Trsta. Pri njiju so se dobili tudi dokazi, da sta dan prej kradla pri nekem trgovcu v Pulju.

Ako ne carja, pa vsaj — kozaka. Tedaj, ko se je bila raznesla vest, da pojde car v obiske v Italijo, je proti temu posetu »tirana« protestovalo vse javno mnenje Italije; a sedaj, ko se je car nahajal na italijanskih tleh, mu je vsikloalo nasproti: dobro došel mogočni car, blagoslovljen bodi prihod Tvoj! — V Racconigo — kjer se je mudil car — so prisopihali v nedeljo iz raznih večjih mest Italije posebni vlaki s tisoči izletnikov, katerih vsak je srčno želel videti sedaj v Italiji toli opevanega »tirana« — carja. Ali želja se tej množici ni uresničila, preostalo jim je edinole, da so gledali zidovje gradu, v katerem je bival car in da so burno aplavdirali na trgu pred gradom rusko himno igrajočji vojaški godbi. — No, neko zadoščanje so radovedneži pa vendarle imeli. Na trgu se je prikazal 190 visok vojak, lep ruski kozak, ki je bil pridelen carjevemu spremstvu. »Ako je že nemogoče videti carja Rusije, ogledajmo si vsaj ruskega kozaka«, si je mislila radovedna italijanska množica in je v velikanski množici — posebno ženske — oblegala lepega ruskega velikana. — Kozak je te »grozne radovedneže« sprva osupljen ogledoval s svojimi velikimi očmi, potem pa, videč, da množica vedno bolj narašča, se je nasmešnil, po bliskovito preril skozi radovedneže in v njih veliko žalost izginil pri grajskih vratih. — Ali množica je vendarle imela — pravi tržaški »Piccolo« — ako že ne srečo videti carja mogočne Rusije, vsaj videti lepega ruskega vojaka — kozaka.

Idila iz Mestnega loga. V nedeljo zjutraj je napravila mestna policija v sporazumu z orožništvom v Mestnem logu pogon. Ko so prišli skoraj do periferije mestnega ozemlja, do »Čurnovega grabna«, so opazili, da se je nagloma razpršila troja tamošnjih prebivalcev, ki so bili seveda izključno vsi le »boljših krogov«. Varnostni organi so se sicer požurili jih dohiteti, a se jim to ni posrečilo in odnesli so »erni bratje« svoje urne pete ter se tako izognili neljubi jim usodi. Orožnik je zasledoval dve ženski, izmed katerih mu je ena izginila v grmovju izpred oči, druga pa je skočila v Ljubljano ter se hotela na ta način rešiti zasledujočemu orožniku. Ker so jo pa moči zapuščale, je orožnik naglo dobil čolnarje, ki so potem omagajočo žensko rešili iz obupnega položaja. Tamošnji stanovalci so ji potem dali nekaj suhe obleke in ko se je preoblekla, je bila odvedena k sodišču. Navedenka je 1860. leta v Jemenjih rojena in v Moravce pristojna, iz Ljubljane izgnana slaboglasna Terezija Krizmanova. Pri taborišču je bil zakurjen velik ogenj, okoli katerega so stali lonci napolnjeni s krompirjem, graham, kurjo juho in kuretnino in tudi lonci salate je že bil pripravljen. Tudi olja in ometa ni manjkalo, kakor tudi kuretnine in raznega perila ter moške in ženske obleke. Orožništvo upa tudi pobegle v kratkem izslediti in jih spraviti v varnost, ker ni upati, da bodo prišli v mesto in tako se bode morala potem cela plemenita družba za nekaj časa ločiti od lepega no-madnega življenja.

Aretovan utihotapec. V nedeljo je stražnik v Lipičevi ulici aretiral nekega tuja, ki je rekel, da se piše Matija Pintar, da je mizarski pomočnik ter rodom iz Grašice pri Beljaku. Pri osebnih preiskavi aretovančevi so našli društveno knjižico na ime Resek Indriha, pet ključev, zlat ženski uhan in škarje, pri katerih je bila odlomljena ena stran. Ker je bil dne 25. t. m. poskušen vlom v nabiralnik v trnovski cerkvi ter tam najden del škarij, so to primerili s prijem najdenimi škarjami in glej! Ta ljenimi in tako je dognano, da je bil del se je popolnoma stikal s odlomto storilec. Nadalje je nepridiprav, ki je šele 28. maja zapustil 8mesečno ječo, kakor se je konstatovalo, ukradel v Ulici na Grad nekemu dežnikarju in nekemu slikarju dva suknjica, v Bohoričevi ulici nekemu mizarju par novih čevljev, v Hrenovi ulici je odnesel harmoniko in par čevljev in slednjič zopet par čevljev nekemu slikarju na Sv. Petra cesti. V predzadnjem stanovanju si je nadel ime Ivana Skočirja, elektrotehnik iz Trbiža. Slednjič ga je zopet dohitela usoda ter ga preselili v preiskovalni zapor c. kr. deželne sodišča, kjer bode razmišljal o gniljivosti tega sveta.

Aretacija goljufa. Orožništvo na Jesenicah na Gorenjskem je aretovalo 27. oktobra nekega Gabriela Spies a iz Nemčije, ki se je izdajal za potnika in je v odnotnih gostilnah dobro jedel in pil, a plačati ni mogel nikjer, kjer ni imel denarja. Pri teh prilikah je tolažil gostilničarje, da dobi denar od doma, in bode dolgove poravnal. Kakor se je dognalo, je Spiess tudi v hotelu g. Paternostra v Postojni na enak način napravil 15 K dolga. Bil je tudi v St. Petru na Krasu, kjer se je izdajal za dr. plemenitega Heckla iz Pariza. Ondi je poneveril 200 K vredno kolo, s katerim se je peljal v Trst, tam je kolo za 50 K zastavil in potem zastavni listek za 10 K prodal. Spiess je 22 let star, brez brk, srednje postave, govori nemško in nastopa fino. Sklepa se, da je Spiess že več goljufij na Kranjskem izvršil.

Aretovan je bil v torek 1. 1880. v Nagyaradu pri Bihaču rojeni ključavničarski pomočnik Arpad Bercezik, ker je med odsotnostjo svojega prejšnjega gospodarja, ki ga je bil odpustil iz službe, v Latermanovu dvoredu ukradel suknjico. Izročen je bil sodišču.

Stavbni kronist, ki po predalih našega uradnega glasila prodaja svojo neveliko modrost, je večerj poročal, da je g. Tratnik na Sv. Petra cesti dovršil vsa adaptacijska dela za novi hotel. Resnica pa je, da se še vse stranke, ki se imajo spomladi izseliti, v hiši, da se tozavezne prezidave prično šele to zlasti odnosno pomlad in se hotel »Pri zlati kapljici« odpre stoprav meseca aprila 1910.

Likalnica s kemično čistilnico za perilo bi bila v večjem mestu na jugu zelo potrebna, in bi kakor se nam zatrjuje izborna izhajala. Več pove slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani.

V javnih nasadih in parkih se začeli pospravljati vse bolj občutljivi cvetje, ker se je bati, da ga zamori bližajoči se mrz. Tudi drugod so začeli cvetno grmičje zakrivati z listjem in gnojem.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 10. do 16. oktobra t. l. Rodilo se je 19 otrok. Umrlo je 17 oseb in sicer: dve za vratice, 1 tuje za jetiko, dve osebi sta ponesrečili in 17 jih je umrlo za različnimi boleznimi.

Sama se je javila pri policiji 27letna služkinja iz Drenjega pri Topliceah Terezija, Strajnjarjeva, katere je pred enim mesecem nekemu gostilničarju v Trnovem pokradla klobas in mesa ter to potem dala spraviti nekemu gostilničarju v Krakovem. Policija jo je izročila deželnemu sodišču.

Iz bolnišnice ušla je eiganka Marija Herzbergerjeva, katere je, kakor smo poročali v Krakovem ukradla 36 K denarja, potem pa, ko je bila aretovana simulirala epilepsijo, vsled česar so jo bili oddali v bolnišnico. Upati pa je, da svoji usodi ne uide.

Zatekel se je 27. t. m. temnorjav, kratkodlak psiček brez znamke. Lastnik ga dobi v Bohorčevi ulici 3. I.

Nesreča. Ko je večerj dopoldne z enovprežnim vozom zavila posestnikova in trgovčeva hiša iz Mengša Albina Prezljaja iz Resljeve ceste v Komenskega ulico, je voz zadel in podrl 7letno šolsko učenko Pavlino Kanoblovo, katere se je tako poškodovala, da so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

Kolo, ki je bilo dne 17. t. m. ukradeno Ivanu Znidaršiču ob priliki, ko se je na poti v Koseze ponesrečil in poleg kolesa nezavesten obležal na tleh, je nek mlad človek hotel prodati dne 18. t. m. brivcu Jožefu Kressetu v Kočevju. V tem, ko je Kresse obvestil o svoji orožništvu, je neznanec popustil kolo in ubežal.

Serravallo
Železnato Kina-Vino
Medicinska rastava na Dunaju 1890:
Dobavno odlikovanje in častni diplom
iz zlati listov.

Povzroča volje do jedi,
okrepi živca, pabeliša
kri in jo
rekonvaliscenca
in malektrvna
selo pripravljeno od zdrav-
niških svetojst.

Interna okus.
Velikrat odlikovano.

Med 6000 zdravniških oprijedov:

J. SERRAVALLO, c. h. k. Dunaj
Vrsta Gledaljeva.

meblirana soba
se išče za takoj.
Ponudbe pod „soba“, Ljubljana
poštne ležaje. 4000

Napredaj je
velika hiša
gospodarskim poslojem in velikim
v bližini jezera na Bledu. Pri-
pravna je za vsakršni obrt, posebno
za mesarstvo.
Vprašanja pod „Mesarija“ na
uprav. »Slov. Naroda« 3918

Zastoj
in poštne preste dobi vsak moj glavni
katalog s čez 3000 slikami o porabnih stvar-
eh in darilnih predmetih vseh vrst, ki ga na
zahtevanje pošljem takoj.
C. in kr. dvorni dobavitelj Jan. Konrad, Most
št. 484, Čedko. 3585

Trgovski sotrudnik
ki ima trgovsko šole v Ljubljani,
se sprejme v trgovino s špecerijo
in delikatesami F. Kham v Ljub-
ljani. — Dosluzeni vojaki imajo
prednost. Na pismene ponudbe, ki ne
odgovarjajo navedenim pogojem, se ne
bode oziralo. 3979

Vinske sode
iz hrastovega lesa, zdrave, močne
od 50 do 65 litrov,
" 100 " 200 " 593
" 200 " 220 " "
" 300 " 300 " "
nadalje 8 komadov prav močnih,
zdravih hrastovih sodov z vrati-
ci v obsegu hl 30, 36, 39, 39,
40, 40, 42 in 50 ima naprodaj
po primerno nizki ceni trdka

M. Rosner & drug
v Ljubljani, poleg Rosnerjeve pivovarne.

Gospodinja
k 2 gospodoma na deželi — v lepem
kraju Gorenjske — se išče. Pisme-
ne ponudbe s sliko in navedbo sta-
rosti sprejema uprav. »Slov. Naroda«
pod šifro „Gospodinja 2“ do 10.
novembra 1909. 3980

Zavoljo opustitve trgovine prodajam
do 10. novembra

trgovinsko opravo
pripravno za špecerijo in železnino,
prodajalniške mize, stelaže, bla-
gajne, sode in razno blago po
najnižji ceni. 3940

Kristina Omersa v Kranju.

čevljarskega pomočnika
sprejme takoj 3987
Fr. Kukman, čevljarski mojster
Ljubljana, Dunajska cesta št. 14.

Pekarija
na Tržaški cesti št. 4, se odda s
1. novembrom t. l. v najem. 3949
Več se izve tam.

Miss Farler, Miss Everitt 4004
English lessons
Dalmatinova ulica 7, II. nadst.

Kontorist
z dobrimi spričevali, strojepisec, samo-
stojen korespondent in knjigovodja,
išče službe pri večji trdki. 3975
Blagoh. ponudbe pod P. H. M.
na uprav. »Slovenskega Naroda«.

Zastoj
dobite vzorce najmodernejših angleških, francoskih in avstrijskih izdelkov
vseh vrst damskega sukna, ševitov in drugega volnatega blaga, za
kostume, obleke, krila in bluze. Takisto vzorce barhentov in flanel velelepe
izvršitve. Nadalje vzorce platna, posteljne blaga, gradla, šifona in
namiznega blaga za opreme. **Samo izvrstno blago**
velikanske izbire. Cenovnik na zahtevo. Pri naročilu vzorcev naj se
navede natančen naslov in željeni predmeti.
Največja modna vsetržnica in razpošiljalnica modnega blaga
Komenda Janda & Cie.
Nikolsburg, Místké náměstí 13, Moravsko. 3477

Samo 6 dni
Havre-New York
Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta v Ameriko.
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo
ED. ŠMARD
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska cesta št. 18
v novi hiši „Kmetijske posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovu“. 2049

TRUBAR
Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
znamenite Groharjeve slike
Primoža Trubarja
ustanovitelja slovenske književnosti
visoka 60 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske
hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih
imamo Slovenci.
Cena s pošto K 3.20.
Dobiva se v
Narodni knjigarni
v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Za Vse svete
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni
vencev in
trakov
Cene izredno nizke!
Fr. Iglič
Ljubljana, Mestni trg 11

Steckenpferd
Bay-Rum
Najboljša voda za glavo
zlasti proti prhljaju in izpadanju las
964 Dobiva se povsod.

Ceno posteljno perje
zajamčeno novo in brez prahu, kilo si-
vega perja, puljenega K 140 in boljše
K 240; kilo polbelega perja, puljenega K 4—,
kilo boljše belega perja, puljenega K 6—,
primo belega perja, kakor puh K 8—, kilo
veleprima napol puha, belega K 10—; kilo
napol maha, sivga K 5.2, kilo puha sivga
K 6— in K 8—, kilo puha sivga K 10—,
kilo prenega puha K 12—.

Narejene postelje
iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega
ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost
170x116 cm z 2 zglavicama, te dve 80x58
cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim,
očičenim, kosatim in stanovitim perjem
K 16—, napol maha K 20—, maha K 24—,
pernica sama K 9—, 12—, 14—, 16—,
zglavnica K 8—, 3.50, 4— razpošilja po
povzetju, zavojnina posebej, tvornica za
posteljno perje 1594

Anton Pelednak
Graz, Mariahilfstrasse 11E.

Zaloga koles
Puh (Styria), Globus,
Regent in drugih špe-
cialnih znamk ter
posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emaj-
liranje, ponikljanje
ter popravila solidno
in ceno. 2954

Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Vinski zakon
ki ga mora imeti nabitega
vsak gostilničar, vsak vin-
ski trgovec in vsak vino-
gradnik
sicer zapade strogi kazni
se dobiva v
Narodni knjigarni
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7
po 70 vin. s pošto 60 vin.

5 kilogramov
ržene kave
zajamčeno prve kakovosti razpošilja
po povzetju za K 4— poštne prosto
na vsako avstro-ogrsko pošto postajo
Mihael Valentin Schik
Dunaj VII/4, Lerehenfelderstrasse
št. 67.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvoleček iz voznega reda.
Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)
7:08 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Področico), Celovec.
7:25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8:26 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Jese-
nice, Beljak, (čez Področico), Celovec,
Prago, Draždane, Berlin.
11:40 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Področico), Celovec.
1:32 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:28 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Področico), Celovec.
6:23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Področico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.
7:40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Področico) Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):
7:25 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
2:05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.
1:10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (juž. žel.):
7:12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiča, Jesenic,
Gorice, Trsta, Trbiča.
8:52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11:23 popoldne: Osebn. vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Področico in Trbič, Gorice, drž. žel.,
Jesenice, Trbiča.
2:50 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4:15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiča, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
čico), Gorice, drž. žel., Trsta, c. kr. drž.
žel., Jesenice, Trbiča.
6:40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
čico), Jesenice.
8:42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiča, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
čico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenice, Trbiča.
9:07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11:08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca,
Beljaka (čez Področico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano (državne železnice):
6:45 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.
10:59 popoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.
8:10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
Časi prihoda in odhoda so navedeni v srednji
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.
Št. 8141/V. u. 3987

Razglas nabornikom.
Mestni magistrat ljubljanski razglasa glede rednega nabora 1. 1910 nastopno
1. Vsem v Ljubljani stanujočim leta 1887, 1888 in 1889 rojenim mla-
deničem, ne glede na njih rojstni in pristojni kraj
se je tekom meseca novembra 1909
pri vojaškem uradu mestnega magistrata v „Mestnem domu“, I.
nadst. k zabeleži zglasiti.
2. Mladeničem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani je prinesiti s seboj
dokazila o starosti in pristojnosti (rojstni in domovinski list).
3. Začasno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasiti starši, varhi ali
pooblaščenici.
4. Onim, ki si hočejo izprostiti kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega za-
kona navedenih udodnosti, je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca
januarja ali februarja 1910 pri omenjenem mestnem uradu, najka-
sneje pa na dan glavnega nabora pri naborni komisiji.
5. Onim, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega okraja, je o
priliki zglasitve vložiti opremljene prošnje, obenem pa lahko oglašje
in izkažejo pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene
udodnosti.
6. Sinovom vojaških oseb, služetih v dejanski službi in onim mladeni-
čem, ki so nameščeni pri vojni upravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih,
se je ravno tako zglasiti.
7. Kdor zanemari dolžnost zglasitve, in sploh iz vojnega
zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovori da ni vedel
za poziv ali pa za dolžnosti, katere mu nalaga vojni zakon.
Naborniki, ki opuste zglasitev, ne da bi jih pri tem ovirala kaka ne-
premagljiva ovira, so krivi prestopka in se kaznujejo z globo 10 do 200 ₰
ali pa s primernim zaporom.

Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane,
dne 14. oktobra 1909.
Župan: Ivan Hribar.

Restavracija v najem.
Odda 4e takoj v najem restav-
racija „Puntigamska pivnica“ na
Sv. Petra cesti št. 47 pod ugod-
nimi pogoji. Koncesija je na hiši, pro-
stori so vsi opremljeni. 4003

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond 44,437,000 K. Impletno odločeno in kapitalije 60,323,400 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsechni človeško-narodno upravo.
Van polješka dala:
cigar pisarne so
v lastnej bančnej hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani, v Gosposkih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in obnovekristne
namene.

Sukna

In modno 3219
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tovarnica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Vzorec franco.

Zahtevajte povsod

sledeče izborne **snažilne**
in čistilne predmete:

Za čevlje:

mast za usnje

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

kremo „**Ilirija**“,

kremo „**Praxin**“,

za kovine:

čistilo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

čistilo „**Polerin**“ in

čistilni prašek „**Ilirija**“,

za mrčes:

prašek „**Dalmatin**“

v prašilnih škatljicah.

Te predmete, ki se dobe v vseh trgovinah,

zdeluje domača tovarnica kemičnih izdelkov

Golob & Volk,

Ljubljana.

4007

Kvaliteta izborna.

povsem konkurenčne.

Radi ogromne zaloge

prodajam že sedaj pod tovarniško ceno:

obleke, površnike, pelerine in zimске sukne za gospode in dečke; jopice, paletote, mantile, pelerine, kostume, krila in bluze za dame in deklice. — Velika izbira kožuhovinastih ali s kožuhovino podloženih predmetov kakor: kratke, mestne in potne kožuhe za gospode; jopice, boe, mufe in garniture za dame in deklice.

O. Bernatovič, Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

3914

Telefon št. 287.

Tvrda Chalupnik & Predovič

Ljubljana, Stari trg št. 19

priporoča

3953

najboljše in najokusnejše šunke, pripravljene po praškem načinu, raznovrstno prekajeno in sveže svinjsko meso od mladih domačih pitihih prašičev, dalje raznovrstne klobase, hrenovke in safalade vsak dan 2krat sveže.

Postno pošiljavo od 5 kg naprej po povzetju.

Za izborna blaga, točno postrežbo, solidne cene, jamči in se priporoča zgornja tvrda.

Telefon št. 287.

Veliko zalogo hrastovih, fino izdelanih

vinskih sodov

proda po najnižji ceni

Anton Zajc, posojilnični tajnik v Trnovem
(Notranjsko).

3992

Moč in življenje

pomeni za slab organizem

poraba galvan- skega stroja

Učenjaki in medi- cinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvan- skem sredstvu, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatskim nepravilnostim, nevrologičnim motenjem prebave, pomnjenju spanja, glavobolu, oslabelostim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženskim boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi

4005

gratis in franco

pod zaprto kuverto to brošuro brez vsake zaveze in resnično nam boste prav hvaležni za to velezanimivo čtivo in za dragocene nasvete v tej knjigi.

Elektro-terapevtska ordinacija

Dunaj, L. Schwangasse 1, Mezzanin, Abt. 1 s/2.

28/X. 1909.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na

Elektro-terapevtsko ordinacijo na Dunaju, L. Schwangasse 1, Mezzanin Abt. 1 s/2.

Prosim pošljite mi knjigo:

„Razprava o moderni elektro-terapiji“

gratis in franco pod zaprto kuverto.

Ime:

Naslov:

Narodna knjigarna

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

zdržena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, drčala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Šolske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemakega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.